

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2011/3496

Karar No. 2012/48

Tarihi: 16.01.2012

İlgili Kanun / Madde

4857 S.İŞK/2

•

- ***ALT İŞVEREN ASIL İŞVEREN İLİŞKİSİ***
- ***ASIL İŞVERENİN ALT İŞVEREN İŞÇİLERİNİN ALACAKLARINDAN MÜŞTEREKEN SORUMLU OLACAĞI***

•

ÖZETİ Alt işveren, üstlendiği iş için görevlendirdiği işçilerini sadece o işyerinde aldığı işte çalıştırmalıdır. İşçiler sadece asıl işverene ait işyerinde değil de, farklı işverenlere ait çeş-itli işyerlerinde çalışıyorlarsa, o işçilere açısından asıl işveren-alt işveren ilişkisinden söz edilemez.

Alt-asıl işveren arasındaki ilişki, niteliğine göre, eser, taşıma, kira gibi sözleşmelere dayanır. Alt işveren üstlendiği işi sözleşme koşulları doğrultusunda, ama kendi adına ve bağımsız bir biçimde yürütür. Çalıştırdığı işçilerle kendi adına iş sözleşmesi yapar; gerekli talimatları verir; işçilere ücretlerini kendisi öder; ücret bordrolarını düzenler; SSK primlerini yatırır.

Dosya içeriğine göre davalı Sönmez şirketi yardımcı iş niteliğindeki güvenlik hizmetini alt işverene vermiştir. Güvenlik hizmeti yardımcı iş niteliğinde olduğundan alt işverene verilmesi yasaya uygundur. Tanık beyanlarına göre davacı güvenlik hizmetine davalılar arasındaki sözleşme süresince sadece davalı asıl işverene ait işyerinde çalışmıştır. Davacının alt işveren tarafından ihale bitmeden önce ihale bitimi başka işyerinde işe gönderileceğinin belirtilmesi, hizmetini sadece davalı asıl işveren hasretmediği şeklinde değerlendirilemez. Davalı Sönmez şirketi asıl işveren olarak sorumlu olduğundan vekalet ücreti ve yargılama giderlerinden müştereken sorumludur. Ayrıca davalı yararına vekalet ücretine karar verilmesi için davanın onun yönünden husumetten reddi gerektirir. Oysa adı geçen davalı hakkında husumetten red kararı da verilmemiştir. Davalı asıl işverenin davacı yararına takdir edilen vekalet ücreti ve yargılama giderlerinden birlikte sorumluluğuna karar verilmemesi ve ayrıca lehine vekalet ücretine karar verilmiş olması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

Davacı vekili, davacı işçinin davalılardan Sönmez şirketinin asıl işveren olduğu AVM işyerinde diğer davalı işçisi olarak güvenlik hizmetinde çalıştığını, güvenlik hizmetinin bitimi iş

sözleşmesinin haksız feshedildiğini belirterek kıdem ve ihbar tazminatının davalı işverenlerden tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkemece, dava açıldıktan sonra davacının kıdem ve ihbar tazminatının davacının işvereni Görehan şirketi tarafından ödendiği, bu davalının dava açılmasına neden olduğu, diğer davalı Sönmez şirketi ile güvenlik şirketi arasındaki güvenlik hizmetinin eser sözleşmesine dayandığı, davacının sözleşme bitimi, başka işyerinde görevlendirilmesinin söz konusu olduğu, davacının tüm çalışmasını Sönmez şirketine hasretmediği, davanın konusu kaldığı gerekçesi ile tazminatlar konusunda karar verilmesine yer olmadığına, davalı güvenlik şirketinin dava açılmasına neden olması nedeni ile davacı lehine vekalet ücretine ve yargılama giderine hükmedilmesine karar verilmiş, diğer davalı Sönmez şirketi yönünden husumetten ret bulunmadığı halde bu davalı yararına vekalet ücretine gerekçeli kararda yer verilmiştir.

Hüküm süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi B.Kar tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

A) Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, davacı işçinin davalılardan Sönmez şirketinin asıl işveren olduğu AVM işyerinde diğer davalı işçisi olarak güvenlik hizmetinde çalıştığını, güvenlik hizmetinin bitimi iş sözleşmesinin haksız feshedildiğini belirterek kıdem ve ihbar tazminatının davalı işverenlerden tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

B) Davalı Cevabının Özeti:

Davalı Sönmez şirket vekili husumet itirazında bulunarak, davacının diğer şirketin işçisi olduğunu, aralarında asıl alt işveren ilişkisi bulunmadığını, savunurken, diğer davalı şirket vekili davacıya tazminatlarının ödendiğini belirtmiştir.

C) Yerel Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece, dava açıldıktan sonra davacının kıdem ve ihbar tazminatının davacının işvereni Görehan şirketi tarafından ödendiği, bu davalının dava açılmasına neden olduğu, diğer davalı Sönmez şirketi ile güvenlik şirketi arasındaki güvenlik hizmetinin eser sözleşmesine dayandığı, davacının sözleşme bitimi, başka işyerinde görevlendirilmesinin söz konusu olduğu, davacının tüm çalışmasını Sönmez şirketine hasretmediği, davanın konusu kaldığı gerekçesi ile tazminatlar konusunda karar verilmesine yer olmadığına, davalı güvenlik şirketinin dava açılmasına neden olması nedeni ile davacı lehine vekalet ücretine ve yargılama giderine hükmedilmesine karar verilmiş, diğer davalı Sönmez şirketi yönünden husumetten ret bulunmadığı halde bu davalı yararına vekalet ücretine gerekçeli kararda yer verilmiştir.

D) Temyiz:

Hüküm süresi içinde davacı vekili tarafında davalı Sönmez şirketinin asıl işveren olduğu, husumetten ret kararı bulunmamasına rağmen, asıl işveren lehine vekalet ücretine karar verilmesinin, kendi lehlerine hükmedilen vekalet ücreti ve yargılama giderlerinden birlikte sorumlu tutulmamasının hatalı olduğu gerekçesi ile temyiz edilmiştir.

E) Gerekçe:

4857 sayılı İş Kanunu'nun 2/6 maddesi uyarınca, “Bir işverenden, işyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işlerinde veya asıl işin bir bölümünde işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerde iş alan ve bu iş için görevlendirdiği işçilerini sadece bu işyerinde aldığı işte çalıştıran diğer işveren ile iş aldığı işveren arasında kurulan ilişkiye asıl işveren-alt işveren ilişkisi denir. Bu ilişkide asıl işveren, alt işverenin işçilerine karşı o işyeri ile ilgili olarak bu Kanundan, iş sözleşmesinden veya alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden alt işveren ile birlikte sorumludur.”

Bu maddeye göre, “bir işverenden, işyerinde yürütülen mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işlerde veya asıl işin bir bölümünde işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerde iş alan, bu iş için görevlendirdiği işçilerini sadece bu işyerinde aldığı işte çalıştıran gerçek veya tüzel kişiyi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlar alt işveren olarak belirtilmektedir. Alt işverene verilen iş, işyerinde mal veya hizmet

üretiminin yardımcı işlerinden olmalıdır. Asıl işin bölünerek alt işverene verilmesi durumunda ise, verilen iş işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren bir iş olmalıdır.

Alt işveren, üstlendiği iş için görevlendirdiği işçilerini sadece o işyerinde aldığı işte çalıştırmalıdır. İşçiler sadece asıl işverene ait işyerinde değil de, farklı işverenlere ait çeş-itli işyerlerinde çalışıyorlarsa, o işçilere açısından asıl işveren-alt işveren ilişkisinden söz edilemez.

Alt-asıl işveren arasındaki ilişki, niteliğine göre, eser, taşıma, kira gibi sözleşmelere dayanır. Alt işveren üstlendiği işi sözleşme koşulları doğrultusunda, ama kendi adına ve bağımsız bir biçimde yürütür. Çalıştırdığı işçilerle kendi adına iş sözleşmesi yapar; gerekli talimatları verir; işçilere ücretlerini kendisi öder; ücret bordrolarını düzenler; SSK primlerini yatırır.

Dosya içeriğine göre davalı Sönmez şirketi yardımcı iş niteliğindeki güvenlik hizmetini alt işverene vermiştir. Güvenlik hizmeti yardımcı iş niteliğinde olduğundan alt işverene verilmesi yasaya uygundur. Tanık beyanlarına göre davacı güvenlik hizmetine davalılar arasındaki sözleşme süresince sadece davalı asıl işverene ait işyerinde çalışmıştır. Davacının alt işveren tarafından ihale bitmeden önce ihale bitimi başka işyerinde işe gönderileceğinin belirtilmesi, hizmetini sadece davalı asıl işveren hasretmediği şeklinde değerlendirilemez. Davalı Sönmez şirketi asıl işveren olarak sorumlu olduğundan vekalet ücreti ve yargılama giderlerinden müştereken sorumludur. Ayrıca davalı yararına vekalet ücretine karar verilmesi için davanın onun yönünden husumetten reddi gerektirir. Oysa adı geçen davalı hakkında husumetten red kararı da verilmemiştir. Davalı asıl işverenin davacı yararına takdir edilen vekalet ücreti ve yargılama giderinden birlikte sorumluluğuna karar verilmemesi ve ayrıca lehine vekalet ücretine karar verilmiş olması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

F) Sonuç:

Temyiz olunan kararın, yukarıda yazılı sebepten dolayı BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 16.01.2012 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.